

Update stand van zaken crisisorganisatie / hersteloperatie () (i.p.v.)

- Werkzaamheden SCT
- Bestuurlijke Adviesraad Kinderopvangtoeslag
- Ouder- en kindpanel
- Werkzaamheden Commissies
- Besluit Compensatieregeling CAF 11 en vergelijkbare (CAF-)zaken (Uitbreiding van) beleid en wetgeving
- Pilot met gemeenten ()

Met opmerkingen (1): Dit gaan we aanpassen in 'voortgang afhandeling dossiers'

Met opmerkingen (2): Zet het stukje van Rowin maar hier neer.

Update compensatie, reparatie en herstel

- Herbeoordeling dossiers ()
- OG/S ()
- Update communicatie met ouders () (i.p.v.)
 - Vast contactpersoon
 - Loketten waar ouders ontvangen kunnen worden

Met opmerkingen (3): Dit onderstaande kan bij crisisorganisatie / hersteloperatie worden gevoegd.

Met opmerkingen (4): Wordt "OG/S en pauzeknop"?

Met opmerkingen (4): Laat maar gewoon OG/S staan. Pauzeknop is ingedrukt voor ouders met kwalificatie OG/S. Dus valt onder dezelfde noemer

heeft opmaak toegepast: Lettype: Niet Cursief

heeft opmaak toegepast: Lettype: Niet Cursief

Update verstrekken persoonlijke dossiers ()

Update (eventueel) afgeronde onderzoeken/maatregelen

- AP ()
- Meldpunt No ()
- Informatiebeheer bij Toeslagen () () () ()
- Voortgang second opinion ambtsmisdrijven ()

Met opmerkingen (6): Toevoegen: het onderzoek van SZW over wie wist wat wanneer (even officiële benaming opzoeken).

Update maatregelen ter voorkoming dat dit andere ouders kan overkomen

- Cultuur ()
- Plan van aanpak verbeteren aansturing en ontvlechting ()
- Responsieve wet- en regelgeving (tweede deelrapport IBO Toeslagen) ()
- Pauzeknop ()

Met opmerkingen (7): Is er geen update van 'meer maatwerk in dienstverlening'?

Stand van zaken verbeterprogramma reguliere Toeslagen-organisatie

- Verbetertraject kinderopvangtoeslag (SZW - via ())
- Programma verbetering dienstverlening ()
- Inhalen achterstand bezwaren () () ()
- Opschalen capaciteit () () ()

Met opmerkingen (8): Lig bij () die ook de bijdrage voor OG/S heeft geleverd). Voorstel om de stukken dus samen te voegen vanaf nu.

Wat betreft de pauzeknop sowieso geen echte update op dit moment. (Behalve een zin toegevoegd aan OG/S gedeelte)

@ ()
Pauzeknop hier dus verwijderen en hierboven bij OG/S er ook pauzeknop bij zetten?

Met opmerkingen (9): Yes

Update stelselwijziging Toeslagen ()

Met opmerkingen (10): Dit kan naar update stelselwijziging

Voortgangsrapportage kinderopvangtoeslag

Door middel van voortgangsrapportages wil ik uw Kamer op de hoogte houden van de ontwikkelingen op de verschillende onderwerpen die spelen op het gebied van kinderopvangtoeslag. In deze tweede voortgangsrapportage geef ik uw Kamer een update van gedane toezeggingen, openstaande moties, lopende maatregelen en onderzoeken. Ook heb ik een overzicht van lopende en afgeronde moties en toezeggingen als bijlage bij deze rapportage opgenomen. Zoals vermeld in de eerste voortgangsrapportage zal ik zoveel als mogelijk dezelfde structuur aanhouden, maar uiteindelijk is de inhoud en voortgang leidend.

Ik begin deze rapportage met de stand van zaken van de crisis- en herstelorganisatie. Daarna ga ik in op de afgeronde en lopende onderzoeken waarna de stand van zaken van het verbeterprogramma van de reguliere Toeslagen-organisatie aan bod komt. Vervolgens ga ik in op een update over de compensatie, reparatie en herstel. Daarna besteed ik aandacht aan een update over de communicatie met ouders om vervolgens in te gaan op de bijbehorende persoonlijke dossiers van ouders en over hoe we maatregelen (kunnen) treffen om eenzelfde situatie als nu in de toekomst te voorkomen. Tot slot komt er nog een update aan bod van de stelselwijzigingen in het toeslagensysteem.

Inhoudsopgave

Update crisisorganisatie/ hersteloperatie	4
Werkzaamheden SCT	4
Bestuurlijke Adviesraad Kinderopvangtoeslag	4
Ouder- en kindpanel	4
Werkzaamheden Commissies	4
(Uitbreiding van) beleid en wetgeving	4
Ondersteuning door gemeenten	4
Update (eventueel) afgeronde onderzoeken/ maatregelen	6
Autoriteit Persoonsgegevens	6
Meldpunt Nationale Ombudsman	6
Informatiebeheer bij Toeslagen	6
Voortgang second opinion ambtsmisdrijven	6
Stand van zaken verbeterprogramma reguliere Toeslagen-organisatie	7
Verbetertraject kinderopvangtoeslag	7
Programma verbetering dienstverlening	8
Inhalen achterstand bezwaren	8
Opschalen capaciteit	8
Update compensatie, reparatie en herstel	9
Herbeoordeling dossiers	9
Opzet grove schuld	10
Update communicatie met ouders	11
Vast contactpersoon	11
Loketten waar ouders ontvangen kunnen worden	11
Update verstrekken persoonlijke dossiers	12
Update maatregelen ter voorkoming dat dit andere ouders kan overkomen	13

Cultuur	13
Plan van aanpak verbeteren aansturing en ontvlechting	13
Responsieve wet- en regelgeving (tweede deelrapport IBO Toeslagen)	13
Pauszeknop	13
Update stelselwijziging Toeslagen	14

?

Besluit Compensatieregeling CAF 11 en vergelijkbare (CAF-)zaken

Op 26 mei jl. is het Besluit compensatieregeling CAF 11 en vergelijkbare (CAF-)zaken gepubliceerd.¹ In dit beleidsbesluit is de compensatieregeling voor de ouders uit het CAF 11-onderzoek uitgebreid naar vergelijkbare (CAF-)zaken. Tevens is in dit besluit de mogelijkheid gecreëerd voor ouders die tot de doelgroep behoren om een aanvullende compensatie aan te vragen voor de werkelijke schade als gevolg van de institutioneel vooringenomen handelswijze van de Belastingdienst/Toeslagen. Dit beleidsbesluit is vooruitlopend op de inwerkingtreding van de wettelijke grondslag die is opgenomen in het wetsvoorstel Wet hardheidsaanpassing Awir, zodat eerder kon worden gestart met het compenseren van de betreffende ouders.

In het beleidsbesluit zijn vijf CAF-onderzoeken genoemd die niet enkel zien op de kinderopvangtoeslag. Voor zover deze onderzoeken betrekking hebben op de kinderopvangtoeslag, behoren ze tot de reikwijdte van deze compensatieregeling. Hoe moet worden omgegaan met het deel van deze onderzoeken dat betrekking heeft op de huurtoeslag, zorgtoeslag en/of het kindgebonden budget ben ik op dit moment aan het onderzoeken samen met de betrokken bewindspersonen.

Met opmerkingen [] (11): @ []

Dit stuk van [] heeft nog geen plek in de VGR. Zou je kunnen kijken wat de meest logische plek is? Ik denk Update compensatie, reparatie en herstel

Met opmerkingen [] 12): Er is geen update m.b.t. Verzamelbesluit Toeslagen.

Voor dit nieuwe kopje misschien even kijken wat de meest logische plek is in de VGR 2. Het is namelijk geen stelselwijziging.

Met opmerkingen [] 13): Publicatie van VGR 2 staat op 29 juni. In de gaten houden of het wetsvoorstel op dat moment al tot wet is verheven.

Met opmerkingen [] 14): Nu een herhaling van de brief die op 25/5 is verzonden naar de Kamer. In de loop van juni bijwerken.

Update crisisorganisatie/ hersteloperatie

Werkzaamheden SCT

PM

Bestuurlijke Adviesraad Kinderopvangtoeslag

PM

Ouder- en kindpanel

PM

Werkzaamheden Commissies

PM

(Uitbreiding van) beleid en wetgeving

PM

Ondersteuning door gemeenten

Gedupede ouders hebben soms bredere hulp en ondersteuning nodig. Bijvoorbeeld op het gebied van werk, huisvesting, gezondheid of schuldhulpverlening. Gemeenten kunnen deze hulp vanuit hun expertise bieden en hebben vaak veel meer zicht op eventuele meervoudige problematiek. In april en mei heeft de Belastingdienst daarom samen met drie gemeenten een pilot doorlopen waarbij 47 ouders uit de CAF-11 groep gebeld zijn door de Belastingdienst met het aanbod om hen in contact te brengen met hun gemeenten om daar hulp te krijgen. Binnen de pilot is gekozen voor een proces waarbij de Belastingdienst de burger doorverbindt met de gemeente om een afspraak in te plannen.

De Belastingdienst en gemeenten kijken met een goed gevoel terug op deze pilot. Er is een stevige basis gelegd voor een vervolg aanpak, waarmee een de structurele samenwerking van gemeenten en VNG wordt vormgeven.

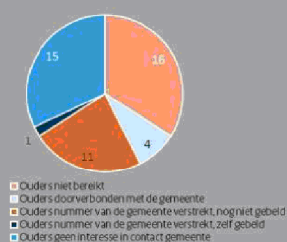
Het in de pilot geteste proces om alle ouders dit hulaanbod aan te bieden door hen direct door te verbinden met de gemeenten is op de kleine schaal uitvoerbaar gebleken. Daarmee is het voor het bieden van hulp aan CAF-11 ouders geschikt gebleken en worden alle CAF-11 ouders, als vervolg op de pilot op deze manier geholpen.

De techniek en logistiek van het direct doorverbinden van een ouder naar een gemeente is echter voor een grotere groep niet uitvoerbaar. Voor ouders die niet onder CAF-11 vallen wordt daarom een nieuwe werkwijze ontwikkeld. Deze werkwijze richt zich op het uitgebreid persoonlijk attenderen van deze ouders op de hulp die gemeenten kunnen bieden bij de reguliere communicatiemomenten van de herstelorganisatie met deze ouders. Naast het persoonlijk attenderen wordt ook brede communicatie ingezet om deze ouders te bereiken vanuit zowel de Belastingdienst als de gemeenten, VNG en andere stakeholders.

Resultaat Pilot

Ouders geven zowel bij de Belastingdienst als bij de gemeenten aan dat ze het fijn vinden hun verhaal te kunnen delen en dat ze blij zijn dat met hen wordt meegedacht. Het aantal burgers dat daadwerkelijk door de gemeente geholpen is ligt lager dan de verwachting, maar rekening houdend met de beperkte groep en het niet kunnen bereiken van een deel van de ouders doet dit niet af aan het positieve beeld van de pilot. Met name omdat de wens van een ouder om niet deel te nemen in deze context geen negatief geven is. De betrokken groep ouders is ver in het proces en de compensatie is reeds uitgekeerd. Dit kan een logische reden zijn om op dit moment geen behoefte aan verdere hulp te hebben. De verwachting is daarom dat de uitbreiding naar de andere CAF-11 ouders en de uitbreiding naar overige doelgroepen een ander beeld laat zien.

De in cijfers resultaten zijn zichtbaar in onderstaande diagram.

Update (eventueel) afgeronde onderzoeken/ maatregelen

Autoriteit Persoonsgegevens

Voorlopig geen actualisering.

Met opmerkingen [] 15: Mail van []

Op dit moment is er geen actualisering van de tekst over de Autoriteit Persoonsgegevens. Mogelijk is die er wel vóór het definitief versturen aan de Kamer. Ik hou jullie op de hoogte.

Meldpunt Nationale Ombudsman

Voorlopig geen actualisering.

Informatiebeheer bij Toeslagen

Intern onderzoek naar informatiebeheer bij Toeslagen

Voorlopig geen update nodig.

Onderzoek naar kwijtgeraakte stukken

PM (Meer tijd nodig voor het verzorgen van een update)

Onderzoek Inspectie Overheidsinformatie en Erfgoed

De Inspectie Overheidsinformatie en Erfgoed (de Inspectie) heeft te kennen gegeven het onderzoek naar het informatiebeheer en de kwaliteit van archivering bij Toeslagen uit te stellen tot het najaar van 2020. Dit als gevolg van de omstandigheden met betrekking tot COVID-19.

Met opmerkingen [] 16: Nog aanvullen met hetgeen in het debat is gezegd.

Voortgang second opinion ambtsmisdrijven

Is gevraagd om een second opinion te verrichten op de vraag of op basis van de documenten die als bijlagen zijn gevoegd bij de brieven over CAF die in 2019 aan de Kamer zijn gestuurd, alsmede de CAF-documenten die in 2019 op grond van de Wet openbaarheid van bestuur openbaar zijn gemaakt, en de eventuele aanvullende documenten, een verplichting bestaat tot het doen van aangifte van ambtsmisdrijven, waarvoor op grond van artikel 162 van het Wetboek van Strafvordering een aangifteplicht geldt. Op 19 mei jl. heeft het Ministerie van Financiën het definitieve versie van het memorandum ontvangen. Diezelfde dag is aangifte gedaan bij het Openbaar Ministerie en is uw Kamer geïnformeerd. Het Openbaar Ministerie doet nu verder onderzoek en komt op basis daarvan onafhankelijk tot een oordeel over de vraag of er strafbare feiten zijn gepleegd en zo ja, welke dit zijn. Het Ministerie van Financiën zal aan het onderzoek van het Openbaar Ministerie volledige medewerking verlenen.

Met opmerkingen [] 17: Mail []

Tav de 2nd opinion geldt dat er een heleboel is gebeurd, maar dat dit ook grotendeels bekend is en daarmee ook eigenlijk geen voortgang behoeft. In een andere beantwoording van kamervragen deze week zeggen wij het volgende (verspreid over de antwoorden overigens):

Met opmerkingen [] 18: Hierna moeten de verbetermaatregelen komen (zie ook de vorige VGR-structuur)

Stand van zaken verbeterprogramma reguliere Toeslagen-organisatie

Verbetertraject kinderopvangtoeslag

Een van de reeds ingezette verbeteringen is het programma Verbetervoorstellen Kinderopvangtoeslag. SZW en Toeslagen hebben samen en in nauw contact met het maatschappelijke veld maatregelen ontwikkeld en gerealiseerd. Het streven is om over het jaar 2020 het aantal hoge terugvorderingen terug te brengen naar een derde ten opzichte van 2015. De tussentijds te meten effecten laten daarin een positieve voortgang zien. Daarbij is een algemene en continue voorlichtingscampagne voorbereid. Deze geeft uitleg over de werking van de kinderopvangtoeslag. Deze samenwerking toont dat in goede en bestendige verbinding tussen beleid en uitvoering en met inbreng vanuit het maatschappelijk veld een betere bediening mogelijk gemaakt kan worden.

Na een intensief voorbereidingsjaar, is het gezamenlijke programma van SZW en Toeslagen in 2020 overgegaan in de fase van implementatie. Ik ga hieronder in op de drie hoofdthema's van het verbetertraject: eerder signaleren, begeleiden van ouders met kans op een hoge terugvordering en verbeteren van de digitale dienstverlening.

Eerder signaleren

De hoeksteen van het verbetertraject is de maatregel om kinderopvangorganisaties maandelijks actuele gegevens over de opvang aan de Belastingdienst te laten leveren. Alle kinderopvanginstellingen kunnen maandelijks de afgenomen opvanguren in gaan sturen. Met deze informatie zullen ouders worden geattendeerd als er een aanwijzing is dat de toeslag moet worden bijgesteld. Zo kan de kans op hoge terugvorderingen worden verkleind. In het voorjaar wordt gestart met het telefonisch benaderen van ouders met deze hulp. Deze attenderingen zullen ook via een app worden gestuurd, die later dit jaar voor alle ouders ter beschikking komt. Hierin kunnen ook de gegevens van de toeslagen worden geraadpleegd en wijzigingen worden ingevoerd. Daar waar blijkt dat ouders meer begeleiding nodig hebben in het goed aanvragen en aanpassen van de toeslag zal dit worden geboden. Deze persoonlijke benadering is reeds op kleine schaal uitgetoetst en gereed voor bredere toepassing als voldoende capaciteit is aangetrokken. Het jaar 2020 is het groeijaar waarin de kinderopvangorganisaties geleidelijk zullen aansluiten op de gegevensuitwisseling. Vooralsnog ga ik uit van volledige realisatie van dit voornemen in 2020, waarna vanaf januari 2021 de leveringen verplicht zullen worden voor kinderopvangorganisaties.

Naast de gegevens van kinderopvangorganisaties, zal de levering van gegevens door DUO, UWV en Inlichtingenbureau vanaf dit jaar op maandelijkse basis gaan plaatsvinden. Hierdoor kan Toeslagen over actuele gegevens beschikken over het inkomen. Op basis van deze gegevens kunnen bij afwijkingen ten opzichte van de bij Toeslagen bekende gegevens notificaties naar de aanvrager worden gestuurd. De aanvrager kan vervolgens wijzigingen in de aanvraag doorgeven.

Begeleiden van ouders met een grote kans op terugvorderingen

In het verbetertraject wordt ingezet op het (proactief) begeleiden van ouders met een grote kans op terugvorderingen. In 2019 is er, middels pilots, gedegen onderzocht welke doelgroepen hiervoor in aanmerking komen en welke begeleiding het meest effectief is. Aan het opstarten van deze begeleiding wordt op dit moment gewerkt.

Verbeteren digitale dienstverlening

Door het verbeteren van de digitale dienstverlening maken we het aanvraag- en wijzigingsproces voor de kinderopvangtoeslag makkelijker voor ouders. Zo zijn er in 2019 al wijzigingen doorgevoerd in het burgerportaal. We hebben het begrijpelijker gemaakt, waardoor de foutgevoeligheid verminderd is.

Daarnaast is er hard gewerkt aan de ontwikkeling van een kinderopvangtoeslag app. Een eerste versie van de app zal medio dit jaar breed beschikbaar zijn.

Met opmerkingen (19): Dit hele stuk is een herhaling van wat er eerst al stond. We hebben een **update** nodig. Dat betekent dat we alleen nieuwe dingen tov dit stuk melden. Volgens mij is er nieuws rondom de applicatie. Wellicht kan dat worden opgenomen. Anders melden we hier niets op.

Programma verbetering dienstverlening

Voorlopig geen actualisering.

Inhalen achterstand behandelen van bezwaren

Van 2017 tot en met 2019 lag het aantal tijdig behandelde bezwaren ruim boven de norm van 90%. Vanaf het vierde kwartaal van 2019 is de voorraad aan bezwaren echter flink gestegen door aan de ene kant een hogere instroom en anderzijds verminderde behandelcapaciteit. In februari was het aantal tijdig behandelde bezwaren gezakt tot 60%. Een vergelijkbare trend is te zien ten aanzien van andere werkstromen binnen de reguliere Toeslagen organisatie. Inmiddels is, met het separeren van de herstel activiteiten ten aanzien van het verleden, weer een voorzichtige dalende trend in de voorraden te zien. In april is een concept plan van aanpak opgeleverd om de opgelopen achterstanden in het reguliere proces zo spoedig mogelijk in te lopen. De eerste acties zijn ingezet en laten de gewenste voortgang zien. Naar verwachting zullen de achterstanden voor de zomer zijn ingelopen.

Opschalen capaciteit

- Het wervingsplan 11 mei is met de Staatssecretaris besproken.
- Accent ligt nu op groepsfunctie E, want naast kwantitatieve opschaling ook kwalitatieve opschaling nodig.
- Fase 0 (interne doorstroom) deze week laatste gesprekken. Geschatte resultaat 90.
- Fase 1 (rijksbreed en uitzendkrachten) grotendeels parallel gestart om snelheid te winnen. Kleine 40 reacties, nu de harde briefselectie, vanaf volgende week gesprekken.

CONCLUSIE: Qua tempo ligt het opschalen van de capaciteit op schema. Het resultaat ligt iets lager dan geraamd in het wervingsplan, maar dat kan met de tweede fase (externe openstelling) nog worden dichtgelopen.

Met opmerkingen [] 20]: Mail []

Ik heb geen opmerkingen tav de tekst Programma Vernieuwing Dienstverlening Toeslagen. Behalve wellicht de mate van consistentie van de naamgeving en aanduiding.

We kennen intern:

- Programma Verbetervoorstellen Kinderopvangtoeslag (sinds 2018 met SZW)
- Programma Vernieuwing Dienstverlening Toeslagen.

Dit betreft de uitvoering van alle Toeslagen en is dit voorjaar opgestart.

Is er voor wat betreft woordvoeringslijn de wens om anders aan te duiden dan de intern gevoerde titel van het (tweede) programma?

@ []

Denk dat het op basis van deze mail handig is om de twee namen te hanteren die [] beschrijft? We gebruiken nu namelijk een andere titel voor beide.

AM: @ [] Prima

Met opmerkingen [] 21]: Is deze tekst niet oud? Als we in de zomer inlopen,

Met opmerkingen [] 22]: Welke acties?

Met opmerkingen [] 23]: @ []

Ik stel voor op dit gedeelte te bewaren en de bullets weg te halen? Lijken me namelijk veel te gedetailleerd.

Met opmerkingen [] 24]: Dit kan niet zo mee. Passage zou als volgt moeten worden opgebouwd:

- 1) We hebben in de vorige VGR gemeld dat we achterlopen met werven vanwege corona obv een opgesteld wervingsplan.
- 2) Op basis van de huidige inzichten kan e achterstand worden ingelopen in de tweede fase.
- 3) PM wanneer meer duidelijkheid / wanneer is fase 2 afgelopen.

Update compensatie, reparatie en herstel

Herbeoordeling dossiers

Opvolging kabinetsreactie

Op vrijdag 13 maart heb ik de kabinetsreactie op het eindrapport van de AUT naar uw Kamer gestuurd. Hierin ben ik ingegaan op de maatregelen voor reparatie en herstel. Voor die hersteloperatie is een crisisorganisatie opgezet, waar ik u in het vorige onderdeel over heb geïnformeerd.

De crisisorganisatie heeft als belangrijkste taak de dossiers van ouders **opnieuw te beoordelen**. Om vervolgens vast te stellen of ouders recht hebben op herstel, reparatie of compensatie. Deze organisatie is ook betrokken (geweest) bij het vaststellen en uitbetalen van compensatie in de CAF 11-zaak. Graag informeer ik u eerst over de stand van zaken met betrekking tot deze compensatie. Daarna zal ik u informeren over hoe de compensatie, herstel en reparatie in andere gevallen zal gaan plaatsvinden.

Uitbetaling compensatie CAF 11 en vervolgproces

In de week voor kerst 2019 zijn de eerste betalingen aan de betrokken ouders overgemaakt. Van de 309 betrokken ouders hebben 287 ouders recht op compensatie.³ In totaal ging het om een bedrag van € 4.232.503, gemiddeld € 14.6464. Zeven ouders hadden geen bij de Belastingdienst bekend rekeningnummer.⁴ Inmiddels hebben twee van die zeven ouders de uitbetaling alsnog ontvangen. Voor de overige vijf ouders is zonder resultaat getracht via andere instanties zoals de SVB de noodzakelijke contactgegevens te achterhalen. Geprobeerd wordt via buitenlandse belastingdiensten aan adresgegevens van deze ouders te komen. Indien de rekeningnummers van de vijf ouders kunnen worden achterhaald, zal ook aan hen de compensatie worden uitbetaald.

³ Kamerstukken II, 2019/20, 31066, nr. 575.

⁴ Zie hiervoor de brief van 17 december 2019; Kamerstukken II, 2019/20, 31066, nr. 574.

⁵ Kamerstukken II, 2019/20, 31066, nr. 575.

⁶ Deze brieven zijn als bijlage bij de brief van 17 december jl. (Kamerstukken II, 2019/20, 31066, nr. 574.) naar uw Kamer gestuurd.

Er zijn 22 ouders die bericht hebben gehad dat zij geen compensatie ontvangen. Hun situatie is beoordeeld door een commissie van wijzen, conform de aanbevelingen van de Adviescommissie uitvoering toeslagen (AUT). De commissie van wijzen heeft geoordeeld dat deze ouders geen recht hebben op compensatie. Redenen hiervoor zijn bijvoorbeeld dat er evident sprake is van het ontbreken van het recht op kinderopvangtoeslag of dat er (over alle drie de toelagenjaren, 2012, 2013 en 2014) geen reactie van de ouder over de stopzetting is gekomen. Alle 309 ouders hebben een brief ontvangen waarin het besluit tot compenseren is toegelicht.⁵ Tot 28 januari jl. konden beide groepen ouders reageren op deze vooraankondiging. De ouders die geen compensatie hebben ontvangen konden hierbij aangeven op welke gronden ze daar volgens hen wel recht op hebben. Geen van deze ouders heeft gebruik gemaakt van deze mogelijkheid. De groep ouders die wel een eerste betaling heeft gekregen kon de bij Toeslagen bekende gegevens aanvullen en hun eventuele zienswijze geven. Van de 309 ouders hebben 80 ouders hier tot nu toe op gereageerd. De reacties zijn meegenomen bij het opstellen van de definitieve beschikkingen. Deze zijn op 26 en 27 maart verzonden aan de betreffende ouders. De nabetaaling op basis van de beschikking heeft plaatsgevonden op 9 april 2020 en op 10 juni 2020. In totaal is € 4.777.677 uitbetaald aan de CAF-11 ouders. Indien ouders het niet eens zijn met de definitieve beschikking kunnen ze hier bezwaar tegen maken. 55 burgers hebben bezwaar aangetekend. Een onafhankelijke bezwaarschriftenadviescommissie zal advies uitbrengen over de wijze van afdoening van deze bezwaarschriften. Daarnaast gaat de Commissie Werkelijke Schade de reeds ontvangen en nog te ontvangen verzoeken tot verhoging van zowel materiële als immateriële schadevergoeding beoordelen en daarover een besluit nemen. Ruim 80 burgers hebben een verzoek ingediend tot verhoging van zowel materiële als immateriële schadevergoeding. Het besluit zal vervolgens aan de ouders worden toegezonden en door de betrokken zaakbehandelaars indien gewenst toegelicht. In paragraaf a. is een schema opgenomen met daarin het proces voor de bij de CAF 11-zaak betrokken ouders.

Vormgeving en stand van zaken proces compensatie, reparatie en herstel zoals beschreven in de kabinetsreactie

Met opmerkingen ☐ (25): Verplaatsen zoals hierboven opgenomen.

Met opmerkingen ☐ (26): Hier geldt hetzelfde: alleen de update tov de vorige VGR. Wellicht kan je eerst zelf een check doen tov van de vorige VGR

Het beoordelingsproces of een CAF-zaak vergelijkbaar is met CAF 11 is gestart en wordt begin mei afgerond. De betrokken ouders in een met CAF 11 vergelijkbare zaak zijn daarover eind mei geïnformeerd en hen zal toestemming worden gevraagd om tot beoordeling van hun dossier over te mogen gaan. Daarna zal de individuele beoordeling plaatsvinden of een ouder recht heeft op de compensatie. Bij CAF-zaken waarbij wordt geoordeeld dat deze niet vergelijkbaar zijn met CAF 11, wordt de ouder eveneens hierover in mei geïnformeerd. Als de ouder van mening is dat hij wel degelijk op basis van collectieve vooringenomenheid tegemoet is getreden, kan deze ouder een verzoek indienen dat UHT opnieuw naar de situatie kijkt. Op dit verzoek van de ouder zal een beschikking worden afgegeven en als de ouder het niet eens is met deze beschikking kan deze daartegen in bezwaar of beroep. Dit bezwaar wordt door de bezwaarschriftenadviescommissie bekeken en hierop wordt een advies uitgebracht (zie ook het processchema van de bezwaarschriftenadviescommissie). Compensatie vindt plaats op basis van het gewijzigde beleidsbesluit compensatieregeling CAF 11 en vergelijkbare (CAF) zaken, zoals dat 26 mei in de Staatscourant is gepubliceerd. De persoonlijke behandelaar zal als eerste contact opnemen met de ouder.

Voor de ouders die gedupeerd zijn door de hardheid van het stelsel starten de voorbereidingen ook in mei. Ouders die zich reeds hebben gemeld bij Toeslagen dat ze gedupeerd zijn door een onterechte stopzetting van hun kinderopvangtoeslag hoeven geen apart verzoek om herbeoordeling meer in te dienen. Ouders die zich nog niet hebben gemeld en menen voor reparatie of herstel in aanmerking komen, kunnen zich nog melden voor een herbeoordeling. De volgorde van afdoening van deze verzoeken tot herbeoordeling zal in principe plaatsvinden op basis van de datum van binnenkomst van een dergelijk verzoek. Als een ouder kan aangeven dat zijn herbeoordeling urgent is, zal daar oog voor zijn en zal hij voorrang krijgen. Een vaste behandelaar zal bij aanvang van de herbeoordeling contact opnemen met de ouder en in gesprek gaan met de ouder of er nog aanvullende informatie beschikbaar is en/of dat die informatie nodig is voor de herbeoordeling van het dossier.

De behandeling van de ouders die opzet of grove schuld (OG/S) is verweten start eveneens in mei. Ook hier zal de behandeling starten met een persoonlijke benadering van de ouder waarbij hem de keuze zal worden voorgelegd wanneer hij de persoonlijke betalingsregeling gebaseerd op zijn betalingscapaciteit in wil laten gaan.

Opzet grove schuld

De OGS procesbeschrijving inclusief burgerinteracties (integrale benadering burgers en pro-actief attenderen op herzieningsmogelijkheid) zijn uitgewerkt, maar de uitvoering hiervan staat 'on hold'. Er komt eerst een uitgebreid onderzoek naar de OGS populatie. Door het SGT is aangegeven dat het plan van aanpak en proces voor OGS eerst nog interdepartementaal met het ouderpanel en met de Bestuurlijke Adviesraad afgestemd moet worden. Door deze extra stappen is de start in juni onzeker (de originele datum was om iedereen op 12 juni te bellen). Het OGS cluster werkt verder aan het opstellen van een plan van aanpak rondom het boeteproces, de ontwikkeling van brieven en formulieren, de ontwikkeling van een animatiefilm met uitleg over het proces, en het uitwerken van een FAQ die op de Toeslagen pagina komt te staan. Deze acties lopen door, maar er zijn vooralsnog geen acties richting de burgers. Hierdoor is er ook nog geen duidelijke aanschrijving datum. Zolang het plan van aanpak en proces voor OGS nog niet is gestart blijft de "pauzeknop" (voor dwanginvorderingen) te worden gebruikt voor de toeslaggerechtigden waarvoor deze bedoelt is.

heeft opmaak toegepast: Markeren

Met opmerkingen [] (27): Het is nu juni dus dit is oud nieuws. Graag tov de vorige versie de informatie met inbegrip dat we 29 juni / begin juli verzenden

Met opmerkingen [] (28): Ook oud. Graag de stavaza per juni.

Met opmerkingen [] (29): Deze tekst laten checken door []. Die is betrokken geweest bij het stroomschema vorige week en weet of dit juist is.

Met opmerkingen [] (30): Dit onderzoek is afgerond dus dit is oud. Graag tekst updaten n.a.v. dit onderzoek.

Met opmerkingen [] (31): In afwachting van reactie []

Met opmerkingen [] (31): Ook dit moet worden geupdate

Update communicatie met ouders

Brieven

Ouders zijn proactief geattendeerd op de CAF brieven die zijn verstuurd. Voor een kleine groep om te informeren dat men als niet vergelijkbaar is beoordeelt en voor een grote groep dat de brief er aan komt en dat men in actie moet komen.

Daarnaast lopen op dit moment de voorbereidingen om eind juni een brief te versturen aan ouders die zich hebben gemeld in het kader van de hardheid van het stelsel. Deze brief wordt opgesteld en afgestemd samen met het ouderpanel.

Serviceteam

Op Tweede Pinksterdag is het Serviceteam gedupeerden Kinderopvangtoeslag samen met een aantal tweedelijns specialisten Toeslagen bereikbaar geweest om vragen te beantwoorden en meldingen te registreren met betrekking tot de verstuurde CAF brieven.

BOinK

Er is een tweetal lijsten ontvangen vanuit BOinK van ouders die zich bij hen hebben gemeld. Deze ouders zijn door het Serviceteam geregistreerd en gebeld.

Pilot met gemeenten

Er loopt een pilot om burgers te bellen en specifiek te verwijzen naar hun gemeente (Tilburg, Rotterdam en Amsterdam) voor aanvullende ondersteuning.

Nieuwe website

Op dit moment wordt er gewerkt aan het opstellen van een nieuwe (project) website die meer aansluit op de behoeftes van de burgers én crisisorganisatie.

Dossiers

PM

Vast contactpersoon

PM

Loketten waar ouders ontvangen kunnen worden

PM

Met opmerkingen [] (33): Mail [] :

Het moet vanwege de tijd even staccato

Met opmerkingen [] (34): Graag uitbreiden.

Met opmerkingen [] (35): @ [] :

verwijderen? Lijkt me niet relevant voor nu.

Met opmerkingen [] (36): @ [] hiervoor hebben we al een apart kopje onder het eerste hoofdstuk (met veel meer info). Deze zin hier dus weghalen?

Update verstrekken persoonlijke dossiers

Inmiddels hebben ruim 650 ouders hun dossier opgevraagd (peildatum 14 april). In december zijn 19 dossiers uitgereikt, op 17 januari jl. zijn de volgende twaalf dossiers uitgereikt. Op 1 maart jl. hebben wederom tien ouders hun dossier ontvangen. Met alle ouders is contact gezocht of zij een toelichting willen ontvangen op het uitgereikte dossier. Hiervan hebben 15 ouders gebruik gemaakt. De persoonlijke gesprekken hebben, op een na, plaats gevonden. In verband met het coronavirus wordt één gesprek opnieuw gepland. Zeven ouders hebben aangegeven nog geen behoefte te hebben aan een toelichtend gesprek.

De samenvattingen bij de ouders, die vanaf 17 januari jl. zijn opgesteld, zijn positief ontvangen. Het dossier bevat namelijk erg veel technische informatie, die vaak lastig te duiden is. De samenvatting geeft de ouder een beter beeld van hetgeen gebeurd is. Een persoonlijk gesprek met de ouder, waarbij de betrokken ouder nadere vragen kan stellen wordt over het algemeen ook op prijs gesteld.

Het tijdig, volgens de wettelijke termijn van 12 weken, vervaardigen van alle nog openstaande aanvragen van dossiers is gezien de benodigde menskracht onmogelijk. De redenen hiervoor zijn dat de dossiers zijn opgebouwd uit vaak honderden documenten en soms duizenden pagina's die opgeslagen zijn in verschillende systemen. De betreffende documenten moeten worden hernoemd en in de juiste volgorde geplaatst, zodat de documenten op een logische volgorde in de dossiers terecht komen. De documenten moeten vervolgens handmatig worden gelakt volgens de AVG-normen. Vanaf medio april is gestart met een pilot de nieuwe werkwijze te beproeven, de nieuwe werkwijze houdt in dat de ouder die het dossier heeft opgevraagd, wordt gebeld. In dat gesprek wordt de informatiebehoefte vastgesteld. Vervolgens wordt een afspraak gepland om de vragen te beantwoorden. Wanneer de ouder na de gesprekken alsnog een volledig dossier wenst te ontvangen, zal het dossier uiteraard worden samengesteld. Met deze werkwijze wordt geprobeerd sneller antwoord te geven op vragen die de ouder heeft over zijn dossier. Over deze nieuwe werkwijze heeft vooraf overleg plaatsgevonden met de Nationale Ombudsman waarbij suggesties van zijn kant in het procesontwerp zijn meegenomen. De pilot ervaringen van de nieuwe werkwijze laat zien dat nog ruim de helft van de burgers een volledig dossier wenst te ontvangen, het andere deel kan of via zoekvraag worden beantwoord of door het leveren van een samenvatting. De ervaringen van de nieuwe werkwijze zijn met de Nationale Ombudsman besproken. De werkwijze is de nieuwe standaard werkwijze geworden, vanaf eind mei worden ook de andere dossier-aanvragers gebeld met de vraag wat hun informatiebehoefte is, de persoonlijk behandelaar die contact opneemt, zal ook voor de rest van de behandeling de contactpersoon blijven van de burger. Op de website van Toeslagen is de voortgang van de afhandeling van de dossier-aanvragen te volgen.

Met opmerkingen [] (37): Graag nieuwe peildatum

Met opmerkingen [] (38): Dit heeft in de vorige VGR gestaan vgm kan eruit.

Met opmerkingen [] (39): Ook oud

Update maatregelen ter voorkoming dat dit andere ouders kan overkomen

Cultuur

PM

Plan van aanpak verbeteren aansturing en ontvlechting

PM (Er is een brief naar de kamer gestuurd over het plan van aanpak van de ontvlechting)

Responsieve wet- en regelgeving (tweede deelrapport IBO Toeslagen)

Op 30 april jl. is het IBO Toeslagen deelrapport 2 gepubliceerd inclusief de kabinetsreactie op beide deelonderzoeken. In deelrapport 1, dat in november 2019 is uitgebracht, is onderzoek gedaan naar verbeteringen binnen het huidige stelsel. Deelrapport 2 bevat een verkenning van alternatieven voor het toeslagenstelsel. Kern van de kabinetsreactie is dat het kabinet voornemens is toe te werken naar alternatieven voor het toeslagenstelsel. Dit voornemen wordt momenteel door de toeslagendepartementen in samenwerking met Financiën uitgewerkt en zal in de tweede helft van dit jaar een contourennota en een routekaart opleveren.

Ten aanzien van het huidige stelsel ziet het kabinet nog verbetermogelijkheden, al deelt het kabinet de conclusie van het IBO dat de problematiek met terugvorderingen en nabetalingen niet geheel binnen het huidige stelsel oplosbaar is. Dit is het gevolg van de stelselkeuzes die daaraan ten grondslag liggen, zoals de keuze voor een voorschotstelsel dat werkt in de actualiteit. Het kabinet heeft ervoor gekozen om de maatregelen uit de basisvariant van het IBO deelonderzoek 1 die het aantal schrijnende gevallen helpt verminderen uit te gaan voeren. Dit betreft o.a. het invoeren van proportioneel toekennen en de hardheidsclausule, het versterken van de dienstverlening, het vereenvoudigen van de zorgtoeslag en het afschaffen van partnerschap met terugwerkende kracht. Een deel van de maatregelen is onderdeel van het Wetsvoorstel hardheidsaanpassing AWIR, dat op 25 mei jl. aan de Kamer is toegezonden. De andere maatregelen worden opgenomen in het wetsvoorstel Verbetering uitvoering toeslagen dat onderdeel zal zijn van het Belastingplan 2021 of in sectorwetgeving.

Pauzeknop

Met opmerkingen [] 40: Mail van []

gegeven de actualiteit, het is momenteel zo in beweging is even de vraag wanneer wat gemeld kan worden dat duurzamer is dan een week... Laten we dat even bekijken

Met opmerkingen [] 41: Mail van []

Er is geen nieuwe informatie over de ontvlechting. Plan van aanpak voor de zomer blijft de doelstelling. Planning verzending Kamerbrief met PvA is 22 juni. Als dat conform planning gaat, zou je de reële verzenddatum kunnen opnemen. En anders is er vast een nieuwe geplande datum.

Met opmerkingen [] 42: @ [] kan hier weg? Zie mijn opmerkingen bij het overzicht bovenin.

Met opmerkingen [] 42: Ja is goed

Update stelselwijziging Toeslagen

In dit hoofdstuk ga ik in op de implementatie van verbetermaatregelen en beoogde stelselwijzigingen.

a. Implementatie verbetermaatregelen

1. Verzamelbesluit Toeslagen

Het Verzamelbesluit Toeslagen geeft invulling aan twee uitspraken van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State van 23 oktober 2019 en bevat daarnaast drie goedkeuringen om enkele hardheden van het toeslagenstelsel te verzachten.² Hiermee is gedeeltelijk uitvoering gegeven aan de kabinetsreactie op het eindadvies van de Adviescommissie uitvoering toeslagen (AUT). Aan de andere wets- en beleidswijzigingen naar aanleiding van het eindadvies van de AUT wordt op dit moment nog gewerkt. U bent hierover geïnformeerd in mijn brief van 14 april jl.

Uitspraken van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State

De twee uitspraken van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State van 23 oktober 2019³ bieden Toeslagen al onder de bestaande wetgeving meer mogelijkheden om maatwerk te bieden bij het bepalen van het recht op kinderopvangtoeslag. In beide uitspraken komt de Raad van State terug op eerder door haar gewezen jurisprudentie. De eerste uitspraak ziet hierbij op de situatie dat een ouder niet alle kosten van de kinderopvang volledig heeft betaald. Tot de uitspraak was de lijn dat dan in beginsel het volledige recht op kinderopvangtoeslag verviel en dat de ouder alle voorschotten moest terugbetalen. Met de uitspraak krijgt Toeslagen binnen het geldende wettelijke kader de ruimte om bij de vaststelling van het recht op kinderopvangtoeslag rekening te houden met het wel betaalde deel van de kinderopvangkosten. Aan deze uitspraak is met ingang van 23 oktober 2019 invulling gegeven in de eerdere versie van het Verzamelbesluit Toeslagen.⁴ Op basis van deze invulling stelt Toeslagen het recht op kinderopvangtoeslag voortaan vast naar rato van het bedrag aan kosten dat de ouder tijdig heeft betaald aan de kinderopvangorganisatie (proportionele vaststelling). Met deze proportionele vaststelling van de kinderopvangtoeslag kunnen in een belangrijk aantal gevallen hoge terugvorderingen worden voorkomen.

Volgens de tweede uitspraak heeft Toeslagen bij een op zichzelf terechte vaststelling van een toegekende toeslag (of van een voorschot), een zekere discretionaire ruimte bij de vaststelling van het bedrag dat daadwerkelijk wordt teruggevorderd. Het uitgangspunt blijft dat Toeslagen een binnen het wettelijke kader ten onrechte uitgekeerd bedrag terugvordert. De uitspraak biedt Toeslagen echter wel de mogelijkheid om in bijzondere omstandigheden waarin de nadelige gevolgen van de beschikking tot terugvordering in een specifieke situatie evident onredelijk zijn, tot een passende oplossing te komen. De invulling van deze tweede uitspraak is opgenomen in de geactualiseerde versie van het Verzamelbesluit Toeslagen.

Overige goedkeuringen

In het Verzamelbesluit Toeslagen worden verder, vooruitlopend op wijzigingen in wet- en regelgeving, nog drie goedkeuringen opgenomen om enkele hardheden van het toeslagenstelsel te verzachten. De eerste goedkeuring ziet op de situatie waarin de kwijtscheldingswinst van een IB-ondernemer het toetsingsinkomen voor de toeslagen verhoogt als gevolg van openstaande te verrekenen verliezen. Dit betreft in feite papieren inkomen voor de ondernemer dat wel van invloed is op de hoogte van de toeslagen. Dit acht ik onwenselijk. Ik keur daarom goed dat in die situatie - op verzoek van belanghebbende - deze kwijtscheldingswinst voor de berekening van de toeslagen buiten beschouwing kan worden gelaten. De tweede goedkeuring ziet op de specifieke situatie waarin de toerekening van de gezamenlijke grondslag sparen en beleggen tussen fiscale partners in box 3 van de inkomstenbelasting leidt tot een verlies van het recht op huurtoeslag. Voor die situatie keur ik - op verzoek van belanghebbende - goed dat voor de vaststelling van het recht op huurtoeslag mag worden uitgegaan van een zodanige toerekening van de gezamenlijke grondslag sparen en beleggen dat de vermogensgrens niet langer wordt overschreden. Ten slotte

² Het gaat hier om het beleidsbesluit van 17 april 2020 van de Staatssecretaris van Financiën, nr. 2020-72441, Stcrt. 2020, 22720.

³ ECLI:NL:RVS:2019:3535 en ECLI:NL:RVS:2019:3536.

⁴ Besluit van 20 december 2019, nr. 2019-215337, Stcrt. 2019, 70486.

keur ik goed dat de termijn voor het indienen van een verzoek om rekening te houden met bijzondere omstandigheden voor de huurtoeslag wordt verruimd naar vijf jaren. Hiermee wordt tevens invulling gegeven aan de toezegging van de minister van BZK in haar brief van 29 oktober 2019 om in overleg met de Staatssecretaris van Financiën te bezien welke mogelijkheden er zijn om tot de door de Nationale Ombudsman gevraagde verlenging van de aanvraagtermijn bijzondere situaties huurtoeslag te komen (TK 2019-2020, 27 926, 312).

Herzieningsmogelijkheid

Ten aanzien van de kinderopvangtoeslag wordt in het Verzamelbesluit terugwerkende kracht verleend aan het bovengenoemde beleid dat invulling geeft aan beide uitspraken van de Raad van State. Bij wijze van uitzondering geldt dit beleid ook voor de herziening van onherroepelijk vaststaande beschikkingen, met inachtneming van de in regelgeving opgenomen termijn van vijf jaar. Voor beschikkingen die Toeslagen wegens de vijfjaarstermijn niet meer kan herzien, stel ik een wettelijke hardheidsregeling voor. In paragraaf 2 licht ik deze regeling verder toe. Ook zal ik – met inachtneming van de in regelgeving opgenomen termijn van vijf jaar – een herzieningsmogelijkheid naar het verleden bieden voor de verlenging van de termijn voor het indienen van een verzoek om rekening te houden met bijzondere omstandigheden voor de huurtoeslag. Mocht ik op andere onderdelen van de toeslagen indicaties krijgen dat zich stelselmatig hardheden hebben voorgedaan, dan zal ik uiteraard bezien of een vergelijkbare benadering in de rede ligt.

Bovengenoemd beleid is vooruitlopend op aanpassing van de wet- en regelgeving. Door de uitvaardiging van dit beleidsbesluit heb ik daarop vooruitlopend enkele hardheden van het toeslagenstelsel verzacht, zodat de betreffende toeslaggerechtigden hier nu al iets aan kunnen hebben.

Met opmerkingen

44]: Dit is oud.

2. Spoedwetsvoorstel Wet hardheidsaanpassing Awir

Op 25 mei jl. is het spoedwetsvoorstel Wet hardheidsaanpassing Awir ingediend bij uw Kamer. De wetgeving heeft spoed omdat ik beoog dat de maatregelen in dit wetsvoorstel in werking treden met ingang van 1 juli 2020, zodat zo spoedig mogelijk kan worden begonnen met uitbetalingen aan de getroffen ouders. Dit wetsvoorstel bevat in lijn met de kabinetsreactie op het eindadvies van AUT van 13 maart jl.² een aantal aanpassingen in de Algemene wet inkomensafhankelijke regelingen (Awir) om bepaalde hardheden weg te nemen of te verzachten. Ik stel in dat kader vier bepalingen voor:

- bepaling inzake belangenafweging en evenredigheidsbeginsel;
- uitbreiding hardheidsclausule;
- hardheidsregeling kinderopvangtoeslag; en
- vangnetbepaling.

Bepaling inzake belangenafweging en evenredigheidsbeginsel

Bij het nemen van beschikkingen in het kader van de toeslagregelgeving is het afwegen van belangen en het evenredigheidsbeginsel zeer belangrijk. Door de belangenafweging en het evenredigheidsbeginsel expliciet in de wet (Awir) op te nemen, wordt de wens voor meer maatwerk in dienstverlening benadrukt. Dit betekent in de praktijk dat de Belastingdienst/Toeslagen bij het vaststellen van een beschikking met betrekking tot toeslagen de rechtsreeks betrokken belangen afweegt en rekening houdt met de nadelige gevolgen van een beschikking die niet onevenredig mogen zijn in verhouding tot de met die beschikking te dienen doelen.

Uitbreiden hardheidsclausule

Een andere wijze waarop ik meer maatwerk in dienstverlening probeer te bevorderen is door de bestaande hardheidsclausule in de Awir uit te breiden. Met deze uitbreiding wordt het mogelijk om tegemoet te komen aan die gevallen waarin de toepassing van wet- en regelgeving op het gebied van toeslagen in de toekomst leidt tot onbillijkheden die niet waren beoogd of waren voorzien.

² Kamerstukken II 2019/20, 31066, nr. 613.

Hardheidsregeling kinderopvangtoeslag

Deze regeling is gebaseerd op de in het eindadvies van de AUT geschetste hardheidsregeling. Op basis van de hardheidsregeling kunnen ouders die langer dan vijf jaar geleden zijn geconfronteerd met een disproportioneel hoog teruggevorderd bedrag, het bedrag aan kinderopvangtoeslagen dat – met toepassing van de nieuwe jurisprudentie – ten onrechte is teruggevorderd alsnog in de vorm van een hardheidstegemoetkoming ontvangen.⁶ Via deze invulling maakt het voor het aan ouders uit te betalen bedrag niet uit of herstel plaatsvindt via herziening van besluiten van minder dan vijf jaar geleden op basis van het Verzamelbesluit Toeslagen of via reparatie van oudere besluiten op grond van de hardheidsregeling. In beide gevallen krijgt de ouder (in financiële zin) waarop hij recht heeft.

Vangnetbepaling

In de kabinetsreactie op het eindrapport van de Adviescommissie, het rapport van de ADR en het Zwartboek⁷ is de gedachte dat met alle regelingen⁸ de groep gedupeerde ouders zoveel als mogelijk recht wordt gedaan. Het is helaas onvermijdelijk dat ouders teleurgesteld zullen moeten worden omdat zij niet (of in hun ogen niet voldoende) in aanmerking komen voor een compensatie, herziening, hardheidstegemoetkoming of vergoeding (bijvoorbeeld civielrechtelijk). Ouders die met zo'n herziening of reparatie niet (voldoende) geholpen zijn en menen in een bijzondere, schrijnende situatie te zitten, vraag ik zich, op grond van de zogenoemde vangnetbepaling, te melden bij de Belastingdienst/Toeslagen, waarna het betreffende verzoek wordt beoordeeld.

3. Wettelijke grondslag compensatieregeling CAF 11 en vergelijkbare (CAF-) zaken

In mijn brief van 14 april 2020 heb ik aan uw Kamer aangekondigd dat ik voornemens was om de wettelijke grondslag voor de compensatieregeling CAF 11 en vergelijkbare CAF zaken, die was opgenomen in het wetsvoorstel Fiscale verzamelwet 2021, over te hevelen naar het spoedwetsvoorstel Wet hardheidsaanpassing Awir.⁹ Hiervoor heb ik onlangs twee nota's van wijzigingen gelijktijdig met het spoedwetsvoorstel aan uw Kamer overhandigd. Daarmee is de overheveling van de wettelijke grondslag naar het spoedwetsvoorstel gerealiseerd. Ik wil hiermee het ook voor uw Kamer eenvoudiger maken om deze regelingen gelijktijdig en in samenhang te behandelen.

Besluit compensatieregeling CAF 11 en vergelijkbare (CAF-)zaken

Op 26 mei jl. is het Besluit compensatieregeling CAF 11 en vergelijkbare (CAF-)zaken gepubliceerd.¹⁰ In dit beleidsbesluit is de compensatieregeling voor de ouders uit het CAF 11-onderzoek uitgebreid naar vergelijkbare (CAF-)zaken. Tevens is in dit besluit de mogelijkheid gecreëerd voor ouders die tot de doelgroep behoren om een aanvullende compensatie aan te vragen voor de werkelijke schade als gevolg van de institutioneel vooringenomen handelswijze van de Belastingdienst/Toeslagen. Dit beleidsbesluit is vooruitlopend op de inwerkingtreding van de wettelijke grondslag die is opgenomen in het spoedwetsvoorstel Wet hardheidsaanpassing Awir en de uitwerking in een ministeriële regeling, zodat eerder kan worden gestart met het compenseren van de betreffende ouders.

In het beleidsbesluit zijn vijf CAF-onderzoeken genoemd die niet enkel zien op de kinderopvangtoeslag. Voor zover deze onderzoeken betrekking hebben op de kinderopvangtoeslag, behoren ze tot de reikwijdte van deze compensatieregeling. Hoe moet worden omgegaan met het deel van deze onderzoeken dat betrekking heeft op de huurtoeslag, zorgtoeslag en/of het kindgebonden budget ben ik op dit moment aan het onderzoeken samen met de betrokken bewindspersonen.

⁶ Kamerstukken II 2019/20, 31066, nr. 613).

⁷ Kamerstukken II, 2019/20, 31066, nr. 613.

⁸ Regeling inzake compensatie CAF 11 en vergelijkbare (CAF-)onderzoeken, de herzieningsmogelijkheid als nog geen vijf jaren zijn verstreken na de laatste dag van het berekeningsjaar waarop de beschikking betrekking heeft en de genoemde hardheidsregeling.

⁹ Kamerstukken II 2019/20, 31066, nr. 621.

¹⁰

4. Ministeriële verzamelregeling

De Uitvoeringsregeling Awir wordt met een ministeriële verzamelregeling (met een beoogde inwerkingtredingsdatum 1 juli 2020) op een aantal onderdelen gewijzigd en aangevuld om de menselijke maat binnen het toeslagenstelsel te bevorderen. Deze verzamelregeling ziet in de eerste plaats op twee maatregelen die zijn aangekondigd in de kabinetsreacties op de adviezen van de AUT.¹¹ Ten eerste worden in deze verzamelregeling nadere regels gesteld aan de in het spoedwetsvoorstel Wet hardheidsaanpassing Awir opgenomen hardheidsregeling.¹² Ten tweede wordt beoogd om met deze verzamelregeling het zogenoemde opzet/grove schuld criterium voor terugvorderingen van toeslagen te laten vervallen. Daardoor zal de kwalificatie 'opzet/grove schuld' niet langer een belemmering zijn bij het toekennen van een persoonlijke betalingsregeling.

Daarnaast worden in de verzamelregeling nog twee andere maatregelen op het gebied van de toeslagen opgenomen. In het kader van verbeteringen in het toeslagenstelsel en het bevorderen van dienstverlening vanuit de Belastingdienst/Toeslagen wordt de bestaande termijn voor het indienen van een verzoek om een uitzondering op de vermogenstoets voor de huurtoeslag, de zorgtoeslag en het kindgebonden budget verruimd. Dit geeft belanghebbenden meer tijd om een uitzondering op de vermogenstoets aan te vragen, namelijk tot vijf jaar na de laatste dag van het berekeningsjaar waarop het verzoek betrekking heeft, of, indien dit later is, tot een jaar na de dagtekening van de definitieve toekenningsbeschikking over het berekeningsjaar waarop het verzoek betrekking heeft. Tot slot wordt, naar aanleiding van een verzoek hiertoe van de Eerste Kamer, geregeld dat het ook mogelijk wordt om te verzoeken om de eenmalige uitbetaling in het kader van de in de brief van 4 juli 2019 beschreven herstelactie kindgebonden budget tijdelijk uit te zonderen van de vermogenstoets voor de huurtoeslag, de zorgtoeslag en het kindgebonden budget.¹³

5. Wet verbetering uitvoering toeslagen op Prinsjesdag

Zoals aangekondigd in de kabinetsreactie van 13 maart jl. wordt in lijn met de in januari door uw Kamer unaniem aangenomen motie Lodders c.s. wetgeving voorbereid om verbeteringen en alternatieven door te voeren op weg naar een beter en menselijker systeem. Zoals ik uw Kamer op 14 april jl. per brief heb geïnformeerd streeft het kabinet ernaar op Prinsjesdag, als onderdeel van het pakket Belastingplan 2021, een afzonderlijk wetsvoorstel bij uw Kamer in te dienen met maatregelen ter verbetering van de uitvoerbaarheid van Toeslagen. Ik wil uw Kamer alvast informeren over de maatregelen die nu worden uitgewerkt.

Versterken menselijke maat

Zoals aangegeven in de kabinetsreactie van 13 maart jl. streeft het kabinet ernaar om in dit wetsvoorstel in ieder geval het proportioneel vaststellen van de kinderopvangtoeslag op te nemen en om in de uitvoering ook het matigen van een terugvordering in zeer bijzondere omstandigheden te codificeren in de Awir en de Wet op de Kinderopvang (Wko).¹⁴ Daarbij heb ik het voornemen om in ieder geval het proportioneel vaststellen samen met de staatssecretaris van SZW als separaat wetsvoorstel bij het Belastingplan 2021 aan te bieden.

Verbeteren van de praktische rechtsbescherming

Het kabinet is voornemens meer maatregelen te treffen om de praktische rechtsbescherming van burgers te verbeteren. Hierbij volgt het kabinet de aanbevelingen van de AUT volgens het beginsel: hoe hoger de toeslag, des te groter de verantwoordelijkheid voor de overheid om hoge terugvorderingen te voorkomen.¹⁵ Het kabinet zoekt hierbij aansluiting bij de eerdere reactie

¹¹ Kamerstukken II 2019/20, 31066, nr. 538 en Kamerstukken II 2019/20, 31066, nr. 613 en Interim-advies Omzien in verwondering van 14 november 2019 (bijlage bij Kamerstukken II 2019/20, 31066, nr. 546) en Eindadvies Omzien in verwondering 2 van 12 maart 2020 (bijlage bij Kamerstukken II 2019/20, 31066, nr. 608).

¹² Met die nadere regels wordt bereikt dat deze hardheidsregeling zo nauw mogelijk aansluit bij het in paragrafen 2.1 en 2.2 van het Verzamelbesluit Toeslagen opgenomen herzieningsbeleid ten aanzien terugvorderingsbeschikkingen kinderopvangtoeslag en bij het in paragraaf 3.1 van het Verzamelbesluit Toeslagen opgenomen beleid ten aanzien van het proportioneel vaststellen van de kinderopvangtoeslag, maar dan voor gevallen waarin reeds minimaal vijf jaren zijn verstreken na de laatste dag van het berekeningsjaar waarop de kinderopvangtoeslag betrekking heeft.

¹³ Brief van de Eerste Kamercommissie voor Sociale Zaken en Werkgelegenheid van 23 oktober 2019 met kenmerk 165640.01u en Kamerstukken II 2018/19, 35010, nr. 17.

¹⁴ Kamerstukken II 2019/20, 31066, nr. 613.

¹⁵ Eindadvies Omzien in verwondering 2 van 12 maart 2020 van de Adviescommissie uitvoering toeslagen (bijlage bij Kamerstukken II 2019/20, 31066, nr. 608).

"Regels en ruimte – Verkenning Maatwerk in dienstverlening en discretionaire ruimte".¹⁶ Tenslotte wil het kabinet de dienstverlening van de overheid aan burgers verbeteren. Belastingdienst/Toeslagen heeft ook extra (budgettaire) middelen gekregen om, conform het advies in deelrapport 1 van het Interdepartementale Beleidsonderzoek (IBO) Toeslagen, de dienstverlening aan toeslaggerechtigden te versterken.¹⁷

Onderzocht wordt om de invulling van meer praktische rechtsbescherming en maatwerk wettelijk te verankeren. Ook wordt onderzocht om in bepaalde gevallen aan de belanghebbende de gelegenheid te bieden om te reageren op een voorgenomen beschikking met nadelige gevolgen die onevenredig kunnen uitpakken voor een belanghebbende. Verder wil het kabinet meer wettelijke waarborgen inbouwen bij het opvragen van informatie bij belanghebbenden om de gewenste zorgvuldige en proactieve houding van de Belastingdienst/Toeslagen te benadrukken. Gedacht wordt aan een meer zorgvuldige vormgeving van het aanmaningsproces ingeval de burger niet aan zijn informatieverplichting voldoet en het pro-actiever wijzen van de burger op de mogelijke gevolgen indien hij de gevraagde informatie niet verstrekt. Verder onderzoekt het kabinet de mogelijkheid voor de Belastingdienst/Toeslagen om meer informatie via derden op te vragen. Om de lasten voor de burger te verminderen, wordt gekeken naar de in het IBO Toeslagen voorgestelde mogelijkheid om drempels in te voeren voor kleine terugvorderingen en nabetalingen.¹⁸ Ten slotte streeft het kabinet ernaar om ook bij het opleggen van vergrijpboetes meer praktische rechtsbescherming, maatwerk en zorgvuldigheid in acht te nemen.

Voorkomen schrijnende gevallen als gevolg van partnerschap

In de kabinetsreactie op het IBO Toeslagen is reeds aangekondigd dat het kabinet ernaar streeft om voor de zorgtoeslag niet langer uit te gaan van partnerschap met terugwerkende kracht.¹⁹ Het partnerschap gaat dan pas in op de eerste van de maand volgend op de maand waarin dat partnerschap ontstaat. Er wordt niet met terugwerkende kracht teruggevorderd over de maanden van het jaar waarin beide personen al samenwoonden vóór het ontstaan van partnerschap. De terugwerkende kracht wordt vaak slecht begrepen en leidt voor de burger tot onvoorziene terugvorderingen. Deze maatregel maakt hier een einde aan deze uitwerking.

b. Toekomstig stelsel

Op basis van IBO Toeslagen trekt het kabinet de conclusie dat het stelsel voor een te grote groep burgers niet goed werkt. Het huidige stelsel leidt tot terugvorderingen en nabetalingen en daarmee tot onzekerheid bij burgers. Het leidt bovendien tot een onevenwichtige relatie tussen burgers en overheid, waarbij van burgers veel meer verwacht wordt dan redelijkerwijs verwacht mag worden en de uitkomst van het stelsel vaak ondoorzichtig is. Een stap naar een ander toeslagenstelsel is daarom noodzakelijk.

Het kabinet deelt de urgentie die door zowel de IBO-werkgroep als door de Tweede Kamer in de motie Bruins en Van Weyenberg is uitgesproken over herziening van het toeslagenstelsel.²⁰ Voor de langere termijn schetst het kabinet een wenkend perspectief met een stelsel dat meer zekerheid en voorspelbaarheid biedt, waarbij problematische schulden zoveel mogelijk worden voorkomen en de overgang van uitkering naar flexibel werk makkelijker wordt. Het kabinet heeft in de brief van 30 april 2020 een aantal onderzoeken aangekondigd. Het in die brief geschetste wenkend perspectief geeft richting aan een langjarige uitvoeringsagenda, waarbij in verschillende fases ruimte is voor politieke besluitvorming. Om dit te ondersteunen biedt het kabinet dit jaar een contourennota en een routekaart aan de Tweede Kamer aan. De routekaart beschrijft de verschillende tussenstappen en maatregelen die moeten worden genomen op weg naar het nieuwe stelsel.

Met opmerkingen [45]: Doe hier ook maar het gedeelte over IBO onder en kijk hoe het precies samenhangt.

¹⁶ Kamerstukken II 2019/20, 29362, nr. 282, p. 2-3.

¹⁷ IBO Toeslagen Deelonderzoek 1, Eenvoud of maatwerk: Uitruilen binnen het bestaande toeslagenstelsel (bijlage bij Kamerstukken II 2019/20, 31 066, nr. 540).

¹⁸ IBO Toeslagen Deelonderzoek 1, Eenvoud of maatwerk: Uitruilen binnen het bestaande toeslagenstelsel (bijlage bij Kamerstukken II 2019/20, 31066, nr. 540), bijlage 7, bouwsteen 9.

¹⁹ Kamerstukken II 2019/20, 31066, nr. 624.

²⁰ Kamerstukken II 2019/20, 31066, nr. 558.